

TARTU ÜLIKOOL

Rahvusülikool ja Eesti arstiteadus

12. mai 2022

Toomas Asser

Rektor

EESTI ARST

ILMUB ÜKS KORD KUUS

EESTI ARSTIDE LIIDU HÄÄLEKANDJANA

N° 1. Tartus, Januar 1922. I. aastakäik.

„Eesti Arsti“ ilmumise puhul.

Arstline tegevus jaguneb kahte üksteisest erinevasse liiki: teadusline ja praktiline, ja siiski ei ole ühelgi elukatsel need kaks osa nii ligilähedalt seotud üksteisega, kui arsti omal. Et seista omas praktilises tegevuses ajakõrgusel, peab arst erksalt jälgima teaduse arenemist omal erialal, teiselt poolt aga peab puht-teaduslik töö kõigil aladel tihedalt kontakti pidama tegeliku elu tarvetega. Seda kõigile pooltele viljakat kontakti teoreetilise ja praktilise alade vahel arstlises tegevuses võimaldab ametivennalik koostöö arstiseltsides, teiselt poolt mõttevahetus trükitud sõna läbi, arstiteaduslike ajakirjanduse kaudu.

See viimane on meil, Eesti arstkonnal, senini püüdnud, põhjustel, mida ülearune oleks siinkohal harutada. Nüüd on ajad põhjalikult muutunud. On mõõdapäsematuks tarviduseks saanud Eesti arstkonnale ellu kutsu oma eriteadusliku häälekandja, milles igapäevale meie ametivendadest oleks antud võimalus jagada teistega oma kogemusi ja teoseid nii praktilisel kui teoreetilisel aladel, selgitades ja täiendades neid vastastikkuse, kollegiaalse arvestuse abil. Selle tarviduse täitjana astub nüüd ellu ajakiri „Eesti Arst“, kui häälekandja Eesti Arstide Liidul, mille ümber koondub üksikute arstiseltside kaudu Eesti arstkond, kuna tegelikuks väljaandjaks on Tartu Eesti Arstide selts, Liidu peakoosolekul käesoleval aastal valitud ajutise toimetuse kaudu. Ühtlasi aga tahab „Eesti Arst“ pakkuda võimalust ka teiste haritud rahvaste arstkondadele tutvuneda selle tööga, mida teevad arstiteaduse esitajad Eestis. Selles suhtes on antud võimalus igale Eesti arstile —

I Eesti Arstide Kongress

Tartus 2—4 detsembril 1921 a.

Kongressi pääsekretäri Dr. med. S. Talvik'u kokkuvõte.

I Congrès des Médecins d'Esthonie

à Tartu-Dorpat du 2 au 4 decembre 1921

Résumé du secrétaire général Dr. med. S. Talvik.

Aratrükk „Eesti Arst“ist N° 2—12. 1922 a.).

Tartu 1922.

eesti teadus /
eesti arstiteadus

Eesti teadus /
Eesti arstiteadus

TARTU ÜLIKOOL

eesti arstiteadus

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli avaaktus
ülikooli aulas 1. detsembril 1919. a.
Kõnetoolis peaminister Jaan Tõnisson

- Ülikooli avamine eestikeelsena - väga oluline eesti arstiteadusele
- Kujunema hakkas eesti teaduskeel, sündis eesti teaduskirjandus / - perioodika, sh ajakiri *Eesti Arst*.
- Eestlased pääsesid tasapisi arstkonnas domineerima
- Eestlased moodustasid 1931. a. riigi elanikkonnast 90% - arstidest vaid poole

TARTU ÜLIKOOL

eesti arstiteadus

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli avaaktus
ülikooli aulas 1. detsembril 1919. a.
Kõnetoolis peaminister Jaan Tõnisson

- Rahulepingu sõlmimine 1920.a
- Idapiiri taha jäänud eesti õpetlastele ning Eestist pärit vene ja (balti)saksa teadlastel võimalus Eestisse naasta
- Tartu Ülikooli teadusliku taseme tõus

eesti arstiteadus

„Jäab küsimus, kas meie keel on küllalt arenenud eriteadusliste tööde jaoks? Alguses on muidugi natuke raskusi, aga õppetegevus keskkoolides ja ülikoolis näitab, et need raskused ammugi nii suured ei ole, kui kardeti. Ühegi rahva keel ei ole iseenesest teadusliste mõistete ega nimetuste jaoks sünnis olnud, ta on selleks tehtud ja see töö on ka meil tehtav.“

Henrik Koppel

EESTI ARST
ILMUB ÜKS KORD KUUS
EESTI ARSTIDE LIIDU HÄÄLEKAND
№ 1. Tartus, Januar 1922. I. aas

„Eesti Arsti“ ilmumise puhul.

Arstline tegevus jaguneb kahte olulistest erinevas
teadusline ja praktiline ja siiski ei ole ühelgi elukutses
teadusline tegevuses ajakõrgusel, peab arsti
teadusline tegevus oma erialal, teiselt poolt
teadusline tegevus kõigil aladel ühedalt kontakti pidama.
Seda kõigile pooltele viljakat kontakti te
arstiteaduse vahel arstiteaduse tegevuses võimaldab ar
arstiteaduses, teiselt poolt mõttevahetus
oma lühikeses ajakirjanduse kaudu.
Sellest on meil, Eesti arstikonnal, seni pu
mida me ei ole oieks siinkohal harutada. Nüüd
On moodustamataks tarviduseks
Eesti arstiteaduse elu kutsu oma eriteadusliku häälkandja
teaduslike ametitendidest oleks siin võimalus jag
kui teoreetilises ja kollektiaises ar
abi. Selle tarviduse tähtsana astub nüüd eile ajakiri „Eesti
kui häälkandja Eesti Arstide Liidul, mille ümber koond
on, kuna tegelikult
Liidu peakoosolek
teaduslike tegevuste kaudu. Ühtlasi ag
„Eesti Arsti“ pakuda võimalust ka teiste haritud rahvus
a selle tööga, mida teevad arstiteaduse
on antud võimalus igale Eesti ar

Prof. Henrik Koppel
Nikolai Triik, 1925

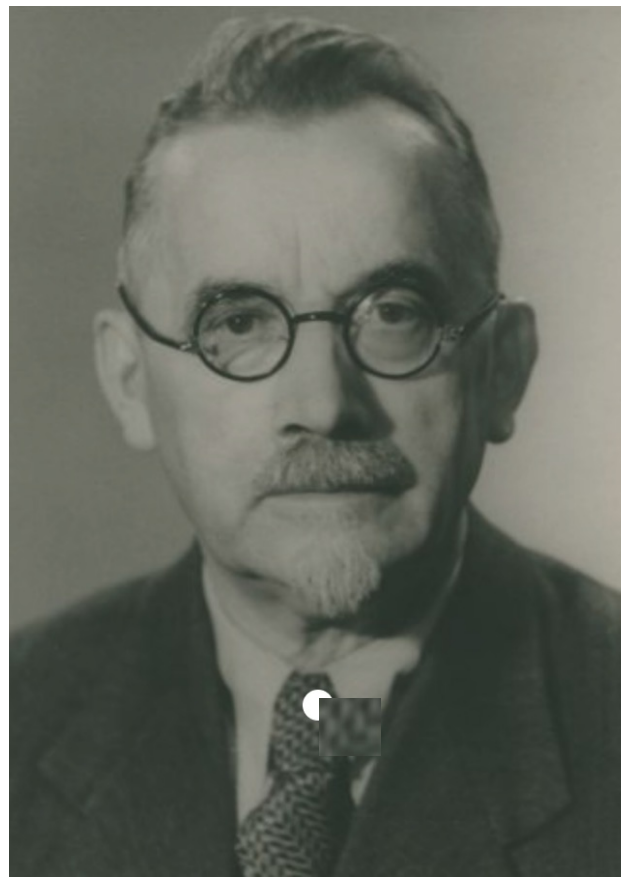

Eesti akadeemiline arstiteadus

- Väikeriigi staatus piirav
- Tasemel kaadri puudus
- Arstiteaduskonnas tegid sõjajaeelses Eestis maailmatasemel teadust valdavalt võõramaalased ja välismaal teadlaseks kujunenud isikud

Neuroloog
Ludvig Puusepp

Patoloog
Albert Valdes

Naistearst
Jaan Miländer

Eesti akadeemiline arstiteadus

„Loodame, et vaatamata ajaraskuste peale, Eesti Arst täita suudab oma ülesannet: väljendada meie, kuigi noori, siiski tõsiseid püüdmisi teadusliku ja ühiskondliku meditsiini aladel, olla ühendavaks lüliks kogu Eesti arstkonnale ühtlasi aga väärtuslikuks ja mõjuvaks teguriks meie noore riigi ülesehitamise töös“.

Henrik Koppel

Prof. Henrik Koppel
Nikolai Triik, 1925

TARTU ÜLIKOOL

Eesti akadeemiline arstiteadus

... kohalik teadus suudab jätkuvalt vaid teiste rahvaste teadlaste mõtteid populariseerida, vaja oleks aga, et meil ka midagi anda oleks.

Julius Mark

„Ühtlasi tahab Eesti Arst pakkuda võimalust ka teiste haritud rahvaste arstkondadele tutvuneda selle tööga, mida teevad arstiteaduse esitajad Eestis. Selles suhtes on antud võimalus igale Eesti arstile – võttes seda mõistet riiklises, mitte rahvuslises mõistes – avaldada omi töid temale soovitavas keeles, kus juures eesti ja venekeelsetele teostele juurde lisada tuleks lühike sisu-kokkuvõte Saksa, Inglise või Prantsuse keeles“.

Henrik Koppel

Prof. Julius Mark
189ö - 1959

Millist teadust Eestis viljelema peaks? Mis üldse on „rahvusteadus“?

„Arstiline tegevus jaguneb kahte üksteisest erinevasse liiki: teadusline ja praktiline, ja siiski ei ole ühelgi elukutsel need kaks osa nii ligilähedalt seotud üksteisega, kui arsti omal. Et seista omas praktilises tegevuses ajakõrgusel peab arst erksalt jälgima teaduse arenemist omal erialal, teiselt poolt aga peab puht-teaduslik töö kõigil aladel tihedalt kontakti pidama tegeliku elu tarvetega.“

Henrik Koppel

Millist teadust Eestis viljelema peaks? Mis üldse on „rahvusteadus“?

- Sageli anti mõista, et alusteadustega peaksid tegelema „suuremad rahvad“
- **1925:** „Eesti Vabariigis ülikool mitte üksi puhtteoreetilistele huvidele anduda ei saa, vaid otse praktilisi ülesandeid enese peale peab võtma“
- „faktilisele materjalile tuleks teooriate ees eesõigus anda“
- Kodumaa tundmaõppimise traditsioon
- Teadustöö tase Tartus (ka mujal Baltimaades) nõrk, fundamentaalteadusi ei viljelda ning puuduvad uudsed teaduskoolkonnad

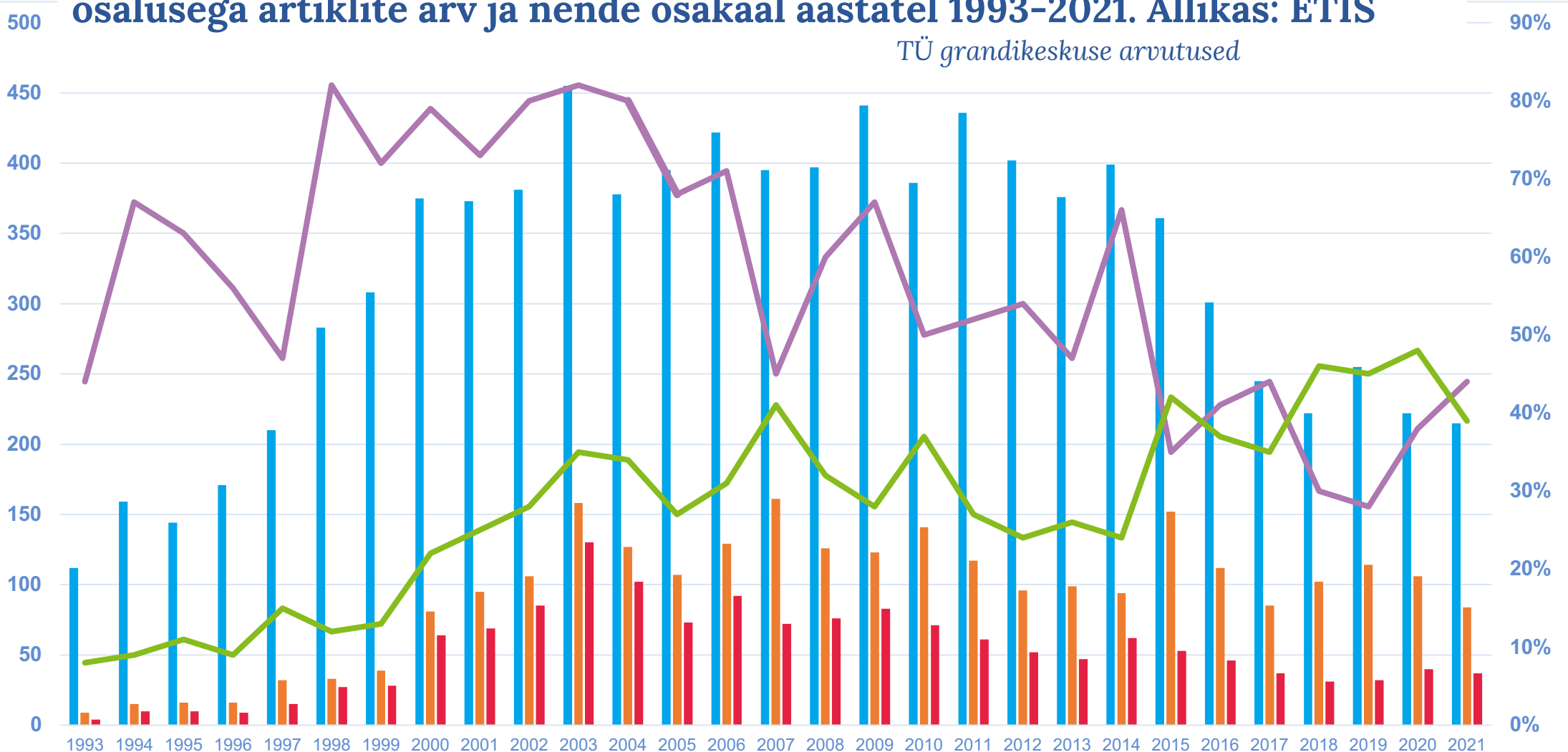

Õppe ja teaduskeelest

- Arstiteaduskond oli sõjajärgses ülikoolis üks neid, kus muulaste osakaal õppejõudude seas oli kõrge, tooni andis saksa keel
- 1929. Dekaan Konstantin Konik: ... paar kursust võõrkeeles on isegi hea, sest ülikool on eeskätt teadusasutus ja pole ette näha, et lähitulevikus suudetaks ilma „võõrkeelte tarvilise mõistmiseta nõuetavaid töötulemusi saavutada“.

Ajakirjas „Eesti Arst“ ilmunud artiklite arv, sh Tartu Ülikooli autorite osalusega artiklite arv ja nende osakaal aastatel 1993–2021. Allikas: ETIS

TÜ grandikeskuse arvutused

ETIS klassifikaatoriga 1.3 artikleid

sh TÜ osalusega Eesti Arsti artikleid

Eesti Arsti artiklite osakaal ETIS 1.3 artiklitest (% , parem tulp)

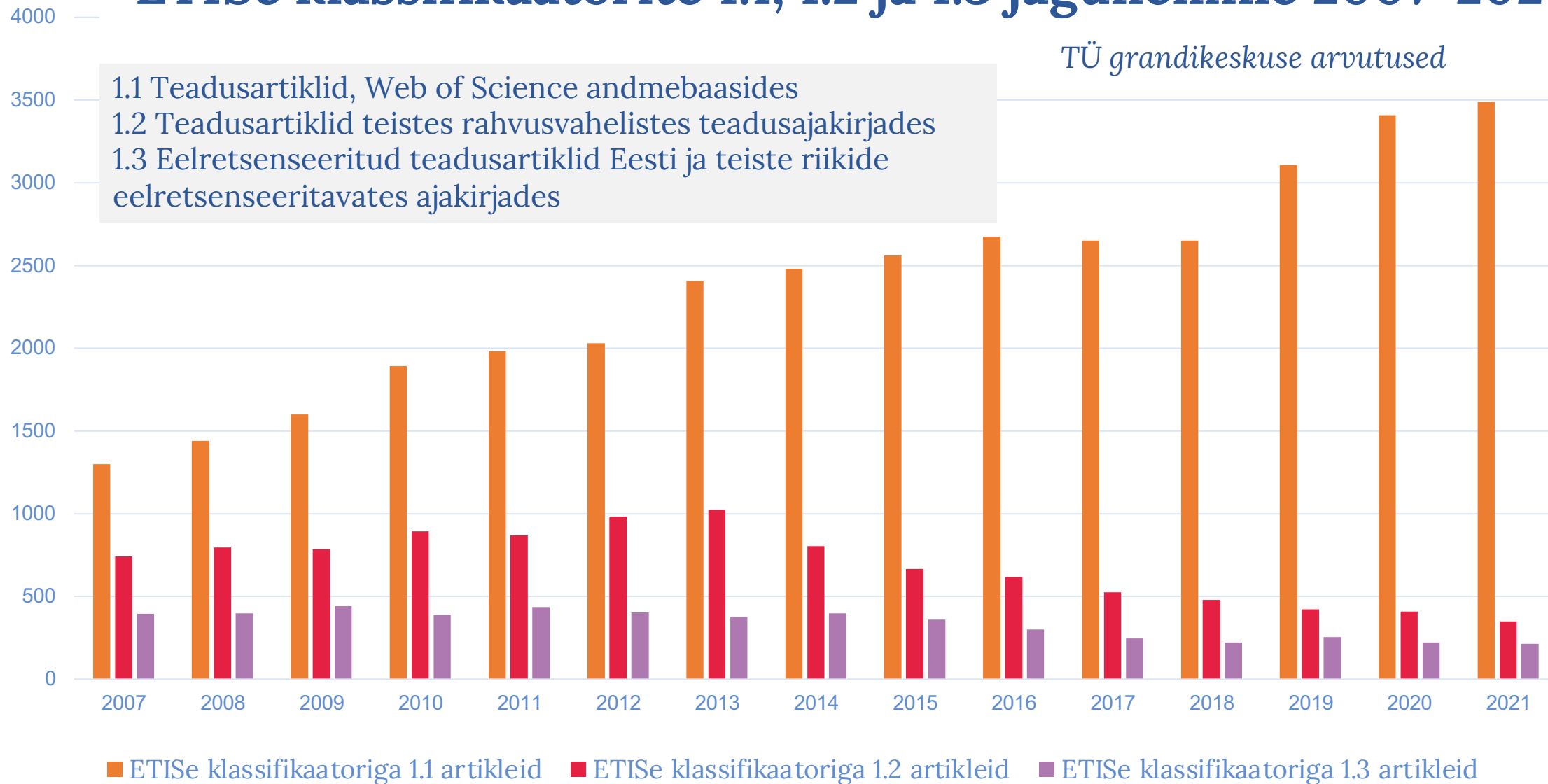
sh Eesti Arst artikleid

TÜ osalusega artiklite osakaal (% , parem tulp)

ETISE klassifikaatorite 1.1, 1.2 ja 1.3 jagunemine 2007–2021

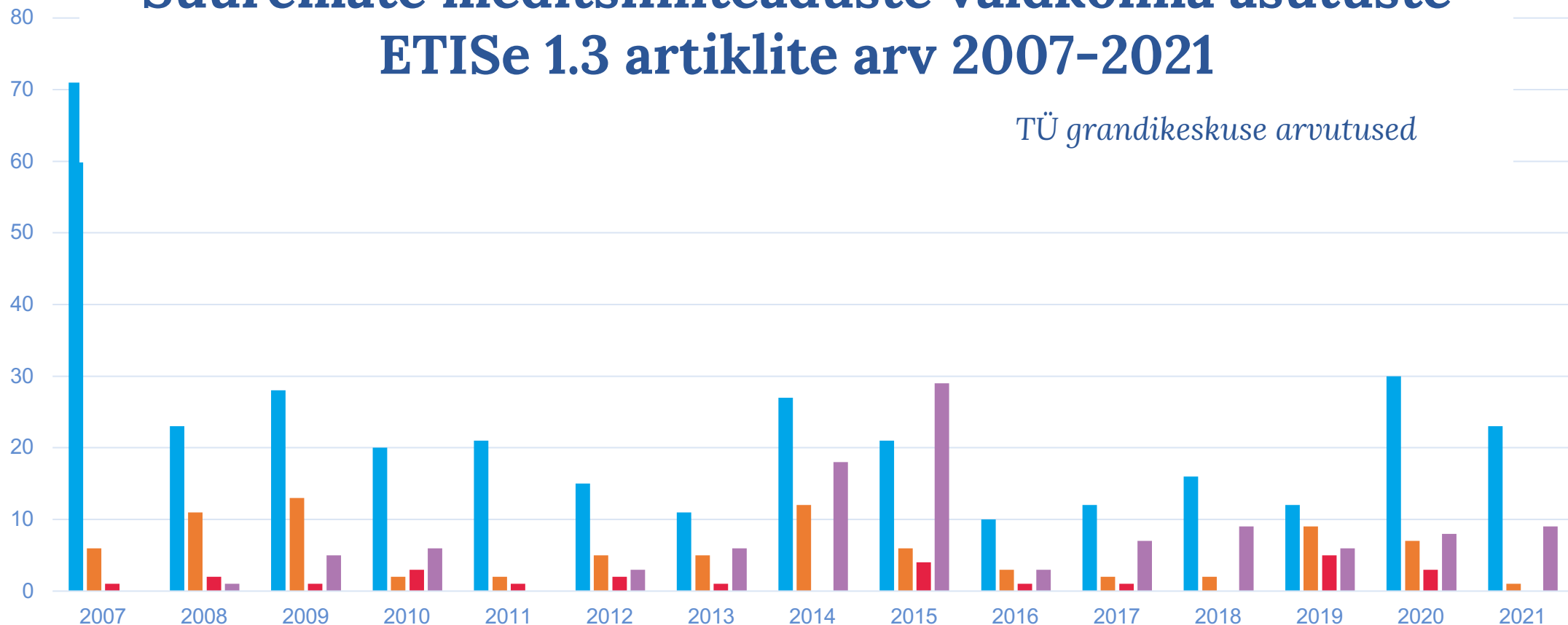
TÜ grandikeskuse arvutused

1.1 Teadusartiklid, Web of Science andmebaasides
1.2 Teadusartiklid teistes rahvusvahelistes teadusajakirjades
1.3 Eelretsenseeritud teadusartiklid Eesti ja teiste riikide eelretsenseeritavates ajakirjades

Suuremate meditsiiniteaduste valdkonna asutuste ETISE 1.3 artiklite arv 2007-2021

TÜ grandikeskuse arvutused

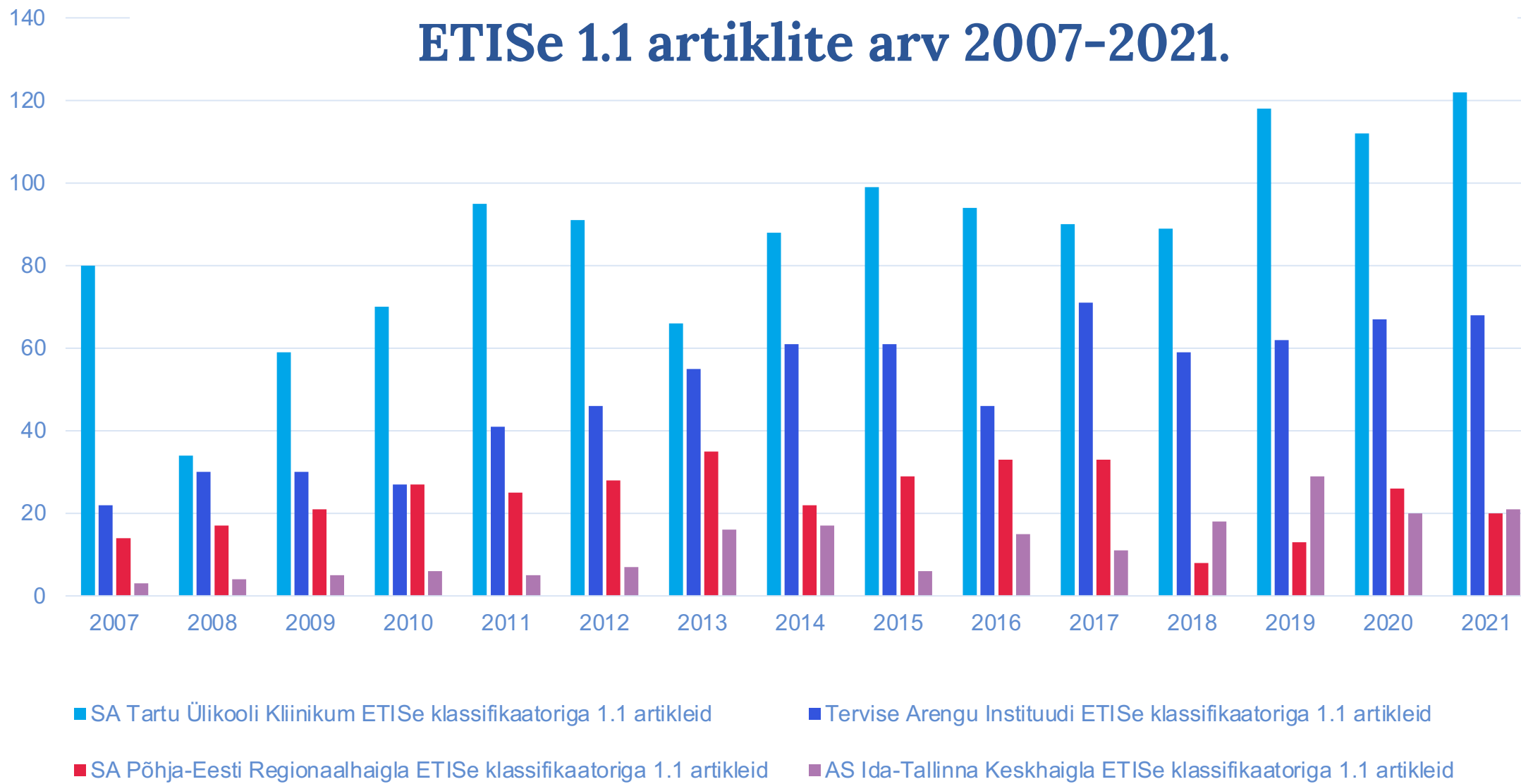
■ SA Tartu Ülikooli Kliinikum ETISE klassifikaatoriga 1.3 artikleid

■ Tervise Arengu Instituudi ETISE klassifikaatoriga 1.3 artikleid

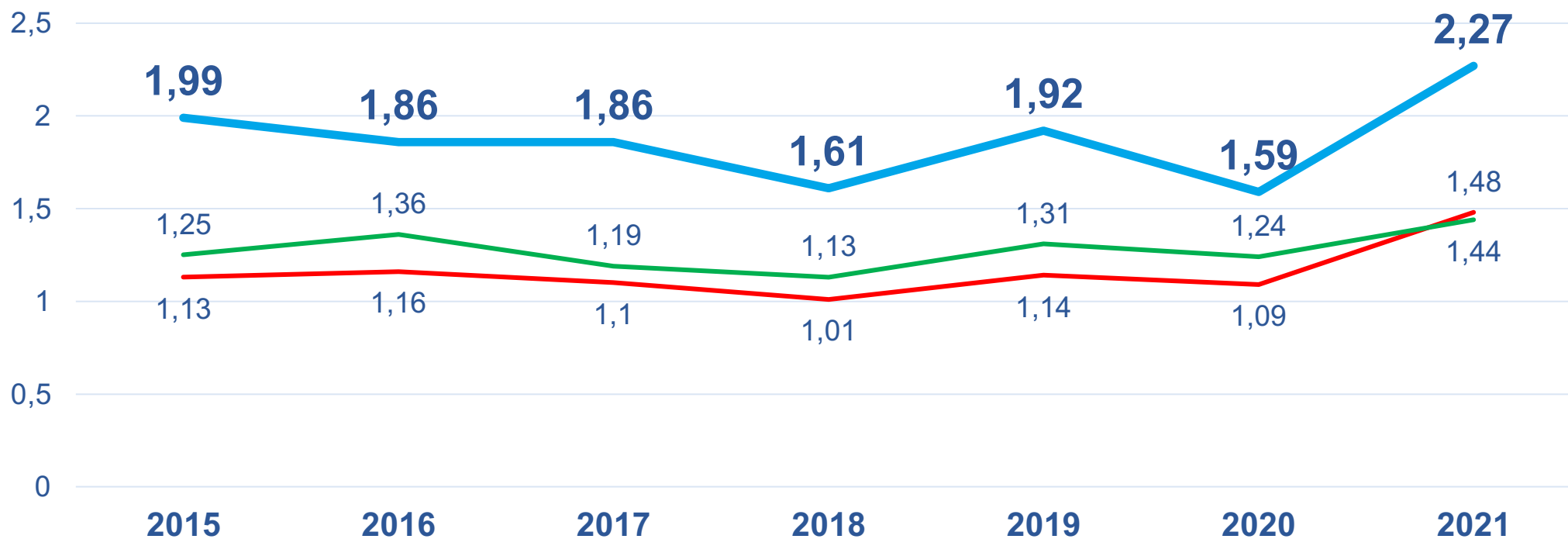
■ SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla ETISE klassifikaatoriga 1.3 artikleid

■ AS Ida-Tallinna Keskhaigla ETISE klassifikaatoriga 1.3 artikleid

Suuremate meditsiiniteaduste valdkonna asutuste ETISE 1.1 artiklite arv 2007-2021.

ETISE kõrgetasemeliste publikatsioonide (1.1; 1.2; 2.1; 3.1) arv FTE kohta

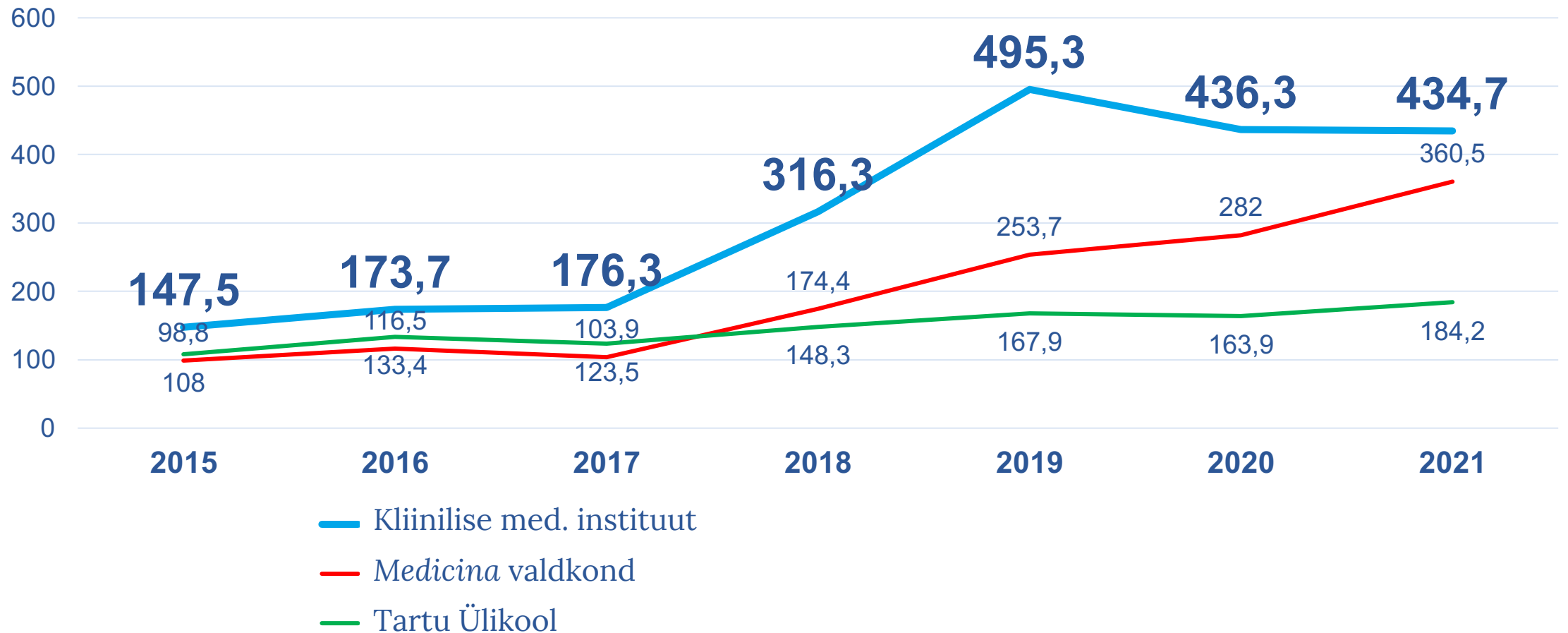
— (Kliinilise med. instituut) kõrgetasemeliste publikatsioonide arv FTE kohta

— (Medicina valdkond) kõrgetasemeliste publikatsioonide arv FTE kohta

— Tartu Ülikooli publikatsioonide arv FTE kohta

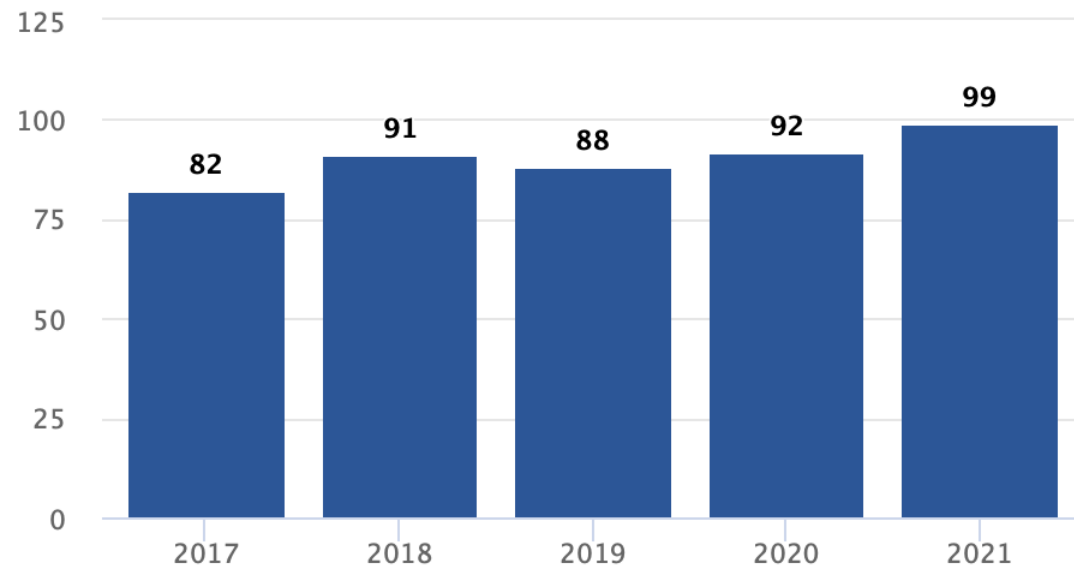
Teaduse mõjukus

Viimase 5 aasta Scopuse publikatsioonide viidete arv akadeemilise töötaja (FTE) kohta

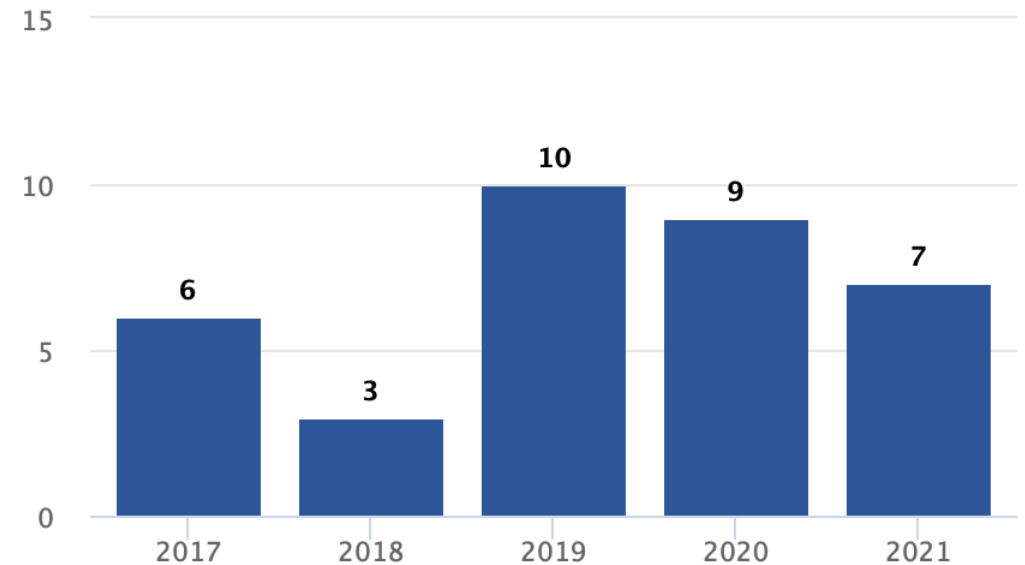

Doktoriõpe

KMI doktorantide arv

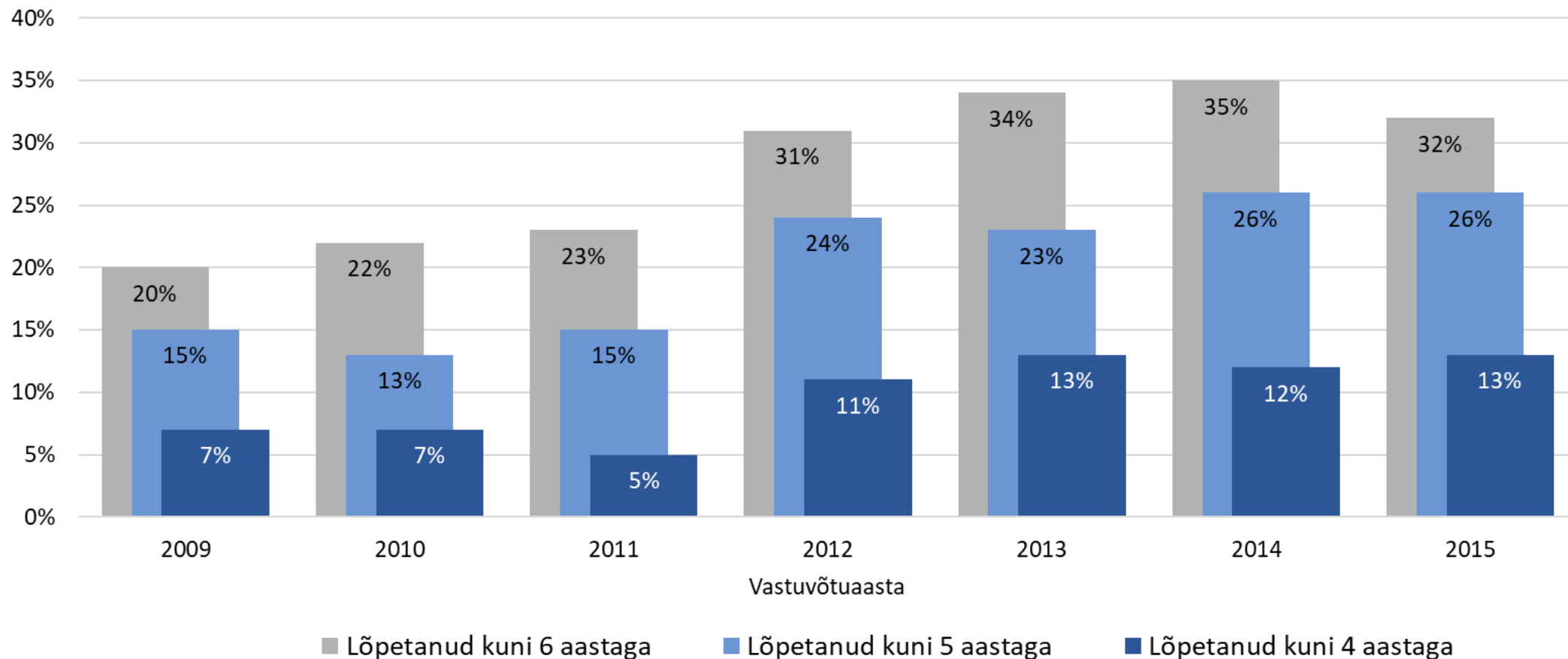

Lõpetanud

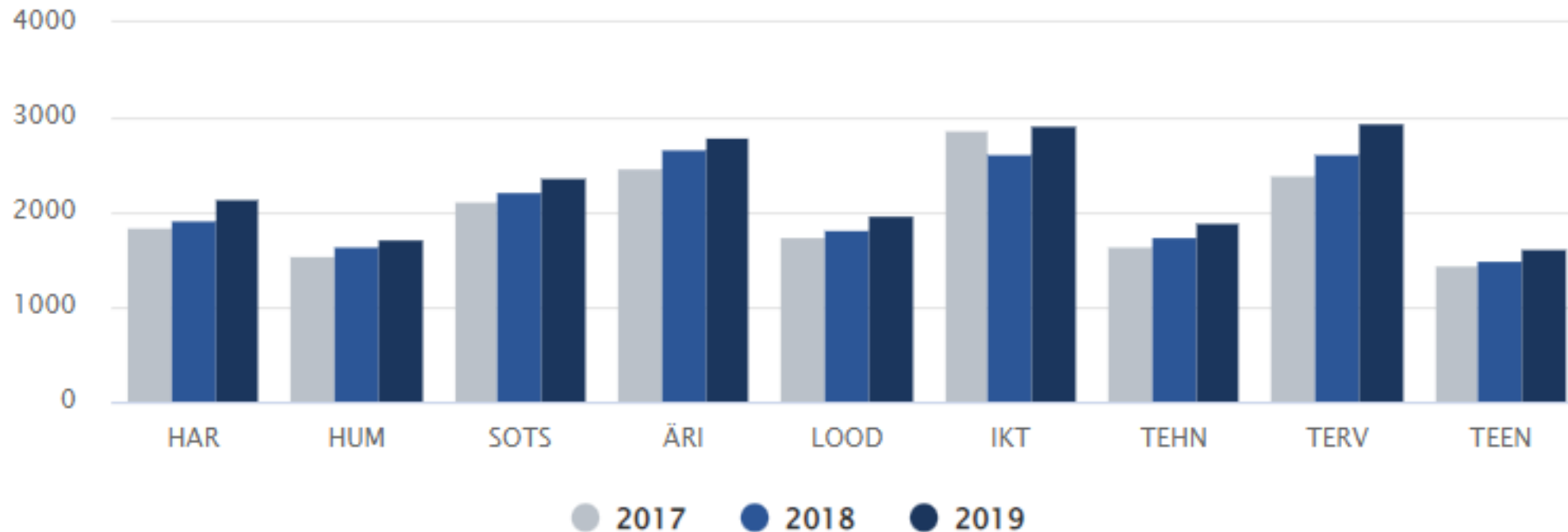
Ülikoolis - 1153 doktoranti
Medicina valdkonnas - 230 doktoranti

Doktoriõpe lõpetamise efektiivsus on tõusnud

TÜ doktoriõppe lõpetamise efektiivsus vastuvõtuaasta järgi

Kõrgemat palka saavad doktorid on õppinud IKT, tervise või ärinduse ja õiguse eriala

Alates 2005. aastast lõpetanud doktorantide keskmine palk

Andmed: Haridus- ja Teadusministeerium

Проф. А. М. Пузен.
Психические процессы с точки зрения
Современной неврологии

Господам. Придвигая, Меморандум Государства и Меморандум Государства
Высшие нервные центральные органы, его психические
или душевные функции занимали при с древнейших
времен ~~и~~ и занимают в настоящее время централь-
ную чл. С давних времен человекские чл. стремился
разгадать сущность психических процессов организма
и определить то, что он представляет собой органи-
ма от машины.
Еще не так давно считали, что
различные психические функции свойственны только
головному и нервным системам, тогда психические
дальнейшими чл., при этом считали, что только

Общая сущность психических процессов
Психические процессы с точки зрения
Современной неврологии

как видно, и оно однообразно
психических процессов с точки зрения
Современной неврологии

I Eesti Arstide Kongress

Tartus 2—4 detsembril 1921 a.

Kongressi pääsekretäri Dr. med. S. Talvik'u kokkuvõte.

Le I Congrès des Médecins d'Esthonie

à Tartu-Dorpat du 2 au 4 decembre 1921

Résumé du secrétaire général Dr. med. S. Talvik.

Aratrükk „Eesti Arst"ist № 2—12. 1922 a.).

Tartu 1922.

Tartu Ülikooli raamatukogu

Prof. Puusepa ettekande käsikiri I Eesti Arstide Kongressil. 1. detsember 1921.

Психические процессы с точки зрения современной неврологии.

Psüühilised protsessid kaasaegse neuroloogia seisukohast.

Les procédés psychiques au point de vue de la neurologie actuelle,

Teine Rahvusvaheline Neuroloogia Kongress Londonis.
Ameerika Neurokirurgide Seltsi, Harvey Cushing Ühingu ja
Briti Neuroloogiliste Kirurgide Seltsi ühiskohtumine.
National Hospital, Queen Square aias, august 1935.

Ludvig Egas John
Puusepp Moniz Fulton

Almeida
Lima

TARTU ÜLIKOOL

Tänaan!